

V. ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ ή ΛΟΙΠΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

1. Έννοια πίστωσης - είδη πίστωσης: άμεση και έμμεση

"Ως **πίστωση** ή **πίστη** χαρακτηρίζεται η προσωρινή ενίσχυση από ένα πρόσωπο (πιστοδότης) της αγοραστικής δύναμης ενός άλλου προσώπου (πιστολήπτης ή πιστούχος)". Η πίστωση είναι έννοια ευρύτερη από την έννοια του δανείου (βλ. π.κ. παράγραφο 2) και καλύπτει από οικονομική σκοπιά όλο το φάσμα της πιστωτικής λειτουργίας. Όταν η πίστωση παρέχεται από τράπεζα σε επιχείρηση γίνεται λόγος για **corporate banking**, ενώ όταν η πίστωση παρέχεται σε ιδιώτη γίνεται λόγος για **retail banking**.

Για **άμεση πίστωση** γίνεται λόγος όταν "η προσωρινή ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης του πιστολήπτη πραγματοποιείται με την απευθείας παραχώρησή της από τον πιστοδότη" (π.χ. μεταβίβαση χρηματικού ποσού στα πλαίσια σύμβασης δανείου).

Για **έμμεση πίστωση** γίνεται λόγος όταν η προσωρινή ενίσχυση "επιτυγχάνεται έμμεσα, με την ανάληψη χρηματικής υποχρέωσης εκ μέρους του πιστοδότη έναντι του πιστολήπτη ή τρίτου, ώστε να μπορεί ο πιστολήπτης να εξασφαλίσει από άλλον αγοραστική δύναμη ή να αποφύγει τη δέσμευση δικής του αγοραστικής δύναμης" (π.χ. πάσης φύσεως εγγυήσεις, ενέγγυες πιστώσεις, εγγυητικές επιστολές) [όταν δηλαδή "ο πιστοδότης θέτει τη φερεγγυότητά του στη διάθεση του πιστολήπτη ή τρίτου"].

Πιστωτική σύμβαση ονομάζεται "η σύμβαση με την οποία ο πιστοδότης παρέχει ή αναλαμβάνει την υποχρέωση να παράσχει στον πιστολήπτη άμεση ή έμμεση πίστωση".

Οι κυριότερες μορφές **άμεσης πίστωσης** είναι οι ακόλουθες:

- το δάνειο (βλ. π.κ. παράγρ. 2 και 3.1-3.7)
- το άνοιγμα πίστωσης (βλ. π.κ. παράγρ. 3.8)
- ο αλληλόχρεος λογαριασμός (βλ. π.π. παράγρ. III)
- η προεξόφληση πιστωτικών τίτλων (π.χ. συναλλαγματικών, γραμματίων σε διαταγή, επιταγών)
- η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring, forfeiting) (βλ. π.κ. παράγρ. VI).

Οι κυριότερες μορφές **έμμεσης πίστωσης** είναι οι ακόλουθες:

- η πίστωση του τιμήματος
- η προκαταβολή
- η ανάληψη εγγυήσεων (εγγυοδοτικές συμβάσεις) (βλ. π.κ. παράγρ. X)
- η πιστωτική κάρτα (βλ. π.κ. παράγρ. IX.3)
- η χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) (βλ. π.κ. παράγρ. VII).

Επισημαίνεται, τέλος, ότι "οι πιστωτικές συναλλαγές ενέχουν **πιστωτικό κίνδυνο**, ο οποίος, αν πραγματοποιηθεί, είναι πιθανό να έχει ως συνέπεια την αδυναμία της τράπεζας να επιστρέψει τα χρήματα των καταθετών. Συνεπώς, οι τράπεζες οφείλουν να ελέγχουν την φερεγγυότητα των υποψήφιων πιστοληπτών και την προθυμία τους να επιστρέψουν εμπρόθεσμα την πίστωση, ζητώντας στοιχεία για την περιουσιακή τους κατάσταση και επαρκείς εξασφαλίσεις ή συνάπτοντας ενδεχομένως ασφάλιση κατά των σχετικών κινδύνων".

2. Το δάνειο (άρθρα 806-809 Αστικού Κώδικα)

Με την **παραδοτική σύμβαση δανείου** ο ένας από τους συμβαλλόμενους (**δανειστής**) μεταβιβάζει κατά κυριότητα στον άλλο (**οφειλέτης**) χρήματα ή άλλα αντικαταστατά πράγματα, ο δε οφειλέτης υποχρεούται να αποδώσει στον δανειστή, άλλα πράγματα της ίδιας ποσότητας και ποιότητας.

Τα στοιχεία της σύμβασης δανείου είναι τα ακόλουθα: (1) Πράγμα, (2) Μεταβίβαση της κυριότητας του πράγματος και (3) Υποχρέωση απόδοσης όμοιου πράγματος.

Το δάνειο μπορεί να είναι **έντοκο** ή **άτοκο**. Όταν το δάνειο είναι άτοκο, είναι **ετεροβαρής σύμβαση**. Όταν το δάνειο είναι έντοκο, είναι **αμφοτεροβαρής σύμβαση**. Σε περίπτωση όπου ο οφειλέτης καθυστερεί να αποπληρώσει το δάνειο, ο δανειστής μπορεί να απαιτήσει μόνο τόκο υπερημερίας (όχι άλλη αποζημίωση).

3. Το τραπεζικό δάνειο

3.1 Γενικά

"Με τη σύμβαση τραπεζικού δανείου η πιστοδότρια τράπεζα παραχωρεί χρήματα στον δανειολήπτη, ο οποίος αναλαμβάνει την υποχρέωση να τα επιστρέψει κατά τον συμφωνηθέντα χρόνο (βλ. άρθρα 806, 807 Αστικού Κώδικα)".

Το τραπεζικό δάνειο:

- Είναι πάντοτε χρηματικό.
- Είναι πάντοτε έντοκο, δηλαδή χορηγείται με αντάλλαγμα την καταβολή τόκων (πληρωτέοι κατά το χρόνο που συμφωνήθηκε).
- Συνήθως συμφωνείται για ορισμένο χρόνο, μετά την πάροδο του οποίου ο πελάτης οφείλει να το επιστρέψει έντοκα (*δάνειο τακτής λήξεως*).

Μπορεί να συμφωνηθεί ότι το οφειλόμενο κεφάλαιο θα επιστρέφεται τμηματικά μαζί με τμήμα των αναλογούντων τόκων (δηλαδή η κάθε δόση περιλαμβάνει κεφάλαιο και τόκους) (*τοκοχρεωλυτικό δάνειο*).

3.2 Επιτόκιο

Το επιτόκιο μπορεί να είναι σταθερό (fixed interest rate) ή κυμαινόμενο (floating interest rate).

Το κυμαινόμενο επιτόκιο συνήθως περιλαμβάνει τρία στοιχεία:

- Το επιτόκιο αναφοράς ή επιτόκιο βάσης (π.χ. Euribor ή Επιτόκιο Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας),
- Το περιθώριο της τράπεζας (margin) για το συγκεκριμένο δανειολήπτη το οποίο εκφράζεται σε ποσοστιαίες μονάδες βάσης και
- Την εισφορά του νόμου 128/1975 (σήμερα ανέρχεται σε ποσοστό 0.6%).

Αν το επιτόκιο είναι κυμαινόμενο η σύμβαση δανείου συνήθως προβλέπει ότι η τράπεζα δύναται "να μεταβάλει μονομερώς το αρχικά συμφωνηθέν επιτόκιο κατά τη διάρκεια του δανείου, ανάλογα με τις συνθήκες της χρηματαγοράς". Ωστόσο: (i) κατά πρώτον, "ο καθορισμός του επιτοκίου από την τράπεζα θα πρέπει να γίνεται κατά δίκαιη κρίση" (βλ. άρθρα 317 και 294 του Αστικού Κώδικα), και (ii) κατά δεύτερον, "τα κριτήρια με βάση τα οποία γίνεται η αναπροσαρμογή θα πρέπει να είναι διαφανή, δηλαδή να επιτρέπουν στο δανειολήπτη να υπολογίζει από πριν το ποσοστό της αύξησης του επιτοκίου" (βλ. συναφώς ΠΔΤΕ αρ. 2501/31.10.2002 (B.2 (α)(iv))). Επισημαίνεται ότι το Euribor, το επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή το ποσοστό του πληθωρισμού, ως επιτόκια βάσης, θεωρείται ότι συνιστούν διαφανή κριτήρια για την αναπροσαρμογή του κυμαινόμενου επιτοκίου από την τράπεζα. Αντίθετα, "δεν συνιστούν διαφανή κριτήρια για την αναπροσαρμογή του επιτοκίου, π.χ., η γενικότερη οικονομική κατάσταση, ή ο ανταγωνισμός της αγοράς, κλπ."

3.3 Συνήθειες προϋποθέσεις εκταμίευσης δανείου (conditions precedent)

Το ποσό του τραπεζικού δανείου εκταμιεύεται αν ο υποψήφιος δανειολήπτης εκπληρώσει συγκεκριμένες προϋποθέσεις (conditions precedent, **προϋποθέσεις εκταμίευσης**), οι οποίες προβλέπονται στη σύμβαση δανείου. Στις προϋποθέσεις εκταμίευσης, ενδεικτικά, περιλαμβάνονται οι ακόλουθες:

- Σύσταση εμπράγματης ασφάλειας σε περιουσιακά στοιχεία του δανειολήπτη (υποθήκη, ενέχυρο) (βλ. π.κ. παράγρ. 3.11-3.13).
- Παροχή εγγύησης από τρίτο πρόσωπο υπέρ του δανειολήπτη (βλ. π.κ. παράγρ. 3.10).
- Αν ο δανειολήπτης είναι εταιρεία, παράδοση επικυρωμένων αντιγράφων των νομομοποιητικών του εγγράφων (π.χ. καταστατικό, απόφαση ΓΣ ή ΔΣ).
- Παράδοση διάφορων πιστοποιητικών αναφορικά με τον δανειολήπτη (π.χ. περί μη οφειλών στο ΙΚΑ, φορολογικής ενημερότητας, περί μη πτώχευσης) κλπ.

3.4 Συνήθειες θετικές ή αρνητικές υποχρεώσεις δανειολήπτη (positive undertakings, negative undertakings, Covenants)

Στη σύμβαση δανείου μπορεί να συμφωνηθεί ότι ο δανειολήπτης αναλαμβάνει καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου την πλήρωση συγκεκριμένων **θετικών ή αρνητικών υποχρεώσεων** όπως οι ακόλουθες:

- Ότι θα χρησιμοποιήσει το προϊόν του δανείου για το σκοπό που συμφωνήθηκε (π.χ. για την επισκευή ακινήτου).

- Ότι θα προσκομίζει στην τράπεζα κατά τακτά χρονικά διαστήματα τα οικονομικά του στοιχεία (π.χ. αν είναι εταιρεία, τους ισολογισμούς του).
- Ότι θα τηρεί συγκεκριμένους χρηματοοικονομικούς δείκτες καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου (λ.χ. ότι ο δείκτης Δάνειο προς Αξία Περιουσιακού Στοιχείου [Loan To Value]¹ θα είναι πάντοτε λιγότερος από συγκεκριμένο ποσοστό, π.χ. 65%).
- Ότι δεν προβεί σε διάθεση περιουσιακών του στοιχείων μεγάλης αξίας χωρίς τη συγκατάθεση της τράπεζας.
- Ότι δεν αθετήσει τις υποχρεώσεις του από συμβάσεις με άλλες τράπεζες ή τρίτους (cross-default clause).
- Ότι δεν θα χορηγεί δάνεια ή πιστώσεις σε τρίτους, ούτε θα παρέχει εγγυήσεις υπέρ τρίτων.
- Ότι δεν θα επιτρέπει να υφίστανται βάρη (π.χ. ενέχυρα, υποθήκες) σε περιουσιακά του στοιχεία και αν υφίστανται τέτοια ότι θα πρέπει να προχωρήσει στην άρση τους εντός σύντομου χρονικού διαστήματος.
- Ότι θα εξοφλεί εμπρόθεσμα τις υποχρεώσεις του προς το Δημόσιο, τις φορολογικές αρχές ή τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης (π.χ. ΙΚΑ).

3.5 Καταγγελία δανείου

"Αν συντρέχει σπουδαίος λόγος, είτε από την πλευρά της τράπεζας είτε του δανειολήπτη, η σύμβαση του δανείου μπορεί να καταγγελθεί πριν τη λήξη της". Στις συμβάσεις τραπεζικών δανείων αναφέρονται συνήθως περιστατικά που συνιστούν σπουδαίο λόγο καταγγελίας από την πλευρά της τράπεζας.

Τέτοια περιστατικά που δίνουν στην τράπεζα το δικαίωμα να καταγγείλει το δάνειο, ενδεικτικά, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Αν ο δανειολήπτης δεν καταβάλλει, εμπροθέσμως και προσηκόντως, οποιοδήποτε οφειλόμενο ποσό του δανείου.
- Αν ο δανειολήπτης πτωχεύσει ή υποβληθεί αίτηση για την κήρυξή του σε πτώχευση ή σε συναφή διαδικασία αφερεγγυότητας.
- Αν κινητή ή ακίνητη περιουσία του δανειολήπτη κατασχεθεί.
- Αν ο δανειολήπτης αθετήσει θετική ή αρνητική υποχρέωση που έχει αναλάβει στη σύμβαση δανείου (βλ. π.π. παράγρ. 3.4).

Αν η τράπεζα καταγγείλει το δάνειο:

- Ο δανειολήπτης δεν μπορεί να προβεί σε άλλη εκταμίευση από το δάνειο (αν δηλαδή υπάρχει διαθέσιμο υπόλοιπο για δανεισμό η τράπεζα δεν είναι πλέον υποχρεωμένη να το χορηγήσει).
- Το σύνολο του κατά το χρόνο της καταγγελίας ανεξόφλητου ποσού του δανείου και οι επί του κεφαλαίου δεδουλευμένοι τόκοι καθίστανται άμεσα ληξιπρόθεσμα και απαιτητά παρά το γεγονός ότι δεν έχει ακόμα επέλθει η λήξη του δανείου.

3.6 Κοινοπρακτικό δάνειο

Στα βασικά χαρακτηριστικά του **κοινοπρακτικού δανείου** (syndicated loan) περιλαμβάνονται:

- Πρόκειται για δάνεια μεγάλων ποσών και για μακρά περίοδο δανεισμού (π.χ. έργα ανέγερσης μεγάλων βιομηχανικών μονάδων ή εμπορικών κέντρων, κατασκευής πλοίων, έργων υποδομής, μεγάλων ενεργειακών έργων κλπ.).
- Μια τράπεζα δεν επιθυμεί να αναλάβει μόνη της εξ ολοκλήρου τον πιστωτικό κίνδυνο και τους άλλους κινδύνους της χρηματοδότησης και για το λόγο αυτό, κατόπιν εντολής του δανειολήπτη, αναλαμβάνει ως διοργανώτρια (arranger, coordinator) τη διοργάνωση δανείου όπου θα συμμετέχουν περισσότερες τράπεζες.
- Η διοργανώτρια τράπεζα προσεγγίζει άλλες τράπεζες και τις ενημερώνει για τους βασικούς όρους δανεισμού (term sheet) προκειμένου οι τελευταίες να εξετάσουν αν θα συμμετάσχουν στο κοινοπρακτικό δάνειο.

¹ Δηλαδή ο λόγος των οφειλόμενων ποσών από το δάνειο (Δάνειο, Loan) προς την αξία του ακινήτου που έχει υποθηκευτεί (Αξία, Value) για την εξασφάλιση της τράπεζας από το δάνειο. Δηλαδή αν το ποσό που οφείλεται από το δάνειο είναι ίσο με 65 η αξία του υποθηκευμένου ακινήτου θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 100, διαφορετικά η τράπεζα θα έχει τη δυνατότητα να καταγγείλει το δάνειο.

- Κάθε ένα από τα πιστωτικά ιδρύματα που συμμετέχουν στο κοινοπρακτικό δάνειο αναλαμβάνει να εκταμιεύσει ένα τμήμα του δανείου.
- Οι σχέσεις μεταξύ των δανειστριών τραπεζών συνήθως ρυθμίζονται με ξεχωριστή σύμβαση (inter-creditor agreement, σύμβαση πιστωτών).
- Συνήθως διοργανώτρια τράπεζα ορίζεται ως πληρεξούσιος καταβολών (paying agent) προκειμένου όλες οι αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων από την δανειολήπτρια εταιρία να καταβάλλονται σε αυτήν. Μετά την είσπραξη των παραπάνω ποσών, η εκπρόσωπος πληρωμών κατανέμει τα ποσά αυτά μεταξύ των δανειστριών τραπεζών, ανάλογα με το λόγο συμμετοχής τους στο κοινοπρακτικό δάνειο (pro rata).
- Σε πολλές περιπτώσεις το κοινοπρακτικό δάνειο διοργανώνεται ως ομολογιακό δάνειο του ν. 3156/2003. Στις περιπτώσεις αυτές συχνά η διοργανώτρια τράπεζα ορίζεται από την δανειολήπτρια (εκδότρια) και ως εκπρόσωπος των ομολογιούχων. Η διάρθρωση του ομολογιακού δανείου διευκολύνει τα κοινοπρακτικά δάνεια καθώς η εμπράγματη ασφάλεια (υποθήκη, ενέχυρο) λαμβάνεται στο όνομα του Εκπροσώπου των Ομολογιούχου, αλλά για λογαριασμό των Ομολογιούχων Δανειστών (για το ομολογιακό δάνειο και σχετικά παραδείγματα βλ. π.κ. παράγρ. 3.7).

3.7 Ομολογιακό δάνειο

Τα βασικά χαρακτηριστικά του ομολογιακού δανείου που εκδίδεται σύμφωνα με το ν. 3156/2003 (ομολογιακά δάνεια και τιτλοποίηση απαιτήσεων) είναι τα ακόλουθα:

- Εκδίδεται από ανώνυμη εταιρεία που εδρεύει στην Ελλάδα (Εκδότρια) και
- Διαιρείται σε ομολογίες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν τα δικαιώματα των Ομολογιούχων Δανειστών έναντι της Εκδότριας σύμφωνα με τους όρους του δανείου (οι δανειστές καλούνται "Ομολογιούχοι" ή "Ομολογιούχοι Δανειστές"). Οι ομολογίες μπορούν να αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε Οργανωμένες Αγορές που λειτουργούν στην Ελλάδα (στις οποίες περιλαμβάνεται και η Ηλεκτρονική Δευτερογενής Αγορά Τίτλων, ΗΔΑΤ), υπό την προϋπόθεση ότι οι αγορές αυτές συνδέονται με το Σύστημα Άυλων Τίτλων του Κεντρικού Αποθετηρίου Αξιών (βλ. Κεφάλαιο 2^ο, παράγρ. VII.6).
- Οι όροι του ομολογιακού δανείου περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα του ομολογιακού δανείου το οποίο εκδίδει η Εκδότρια και δεσμεύει κάθε Ομολογιούχο Δανειστή.
- Αν το ομολογιακό δάνειο εξασφαλίζεται με εμπράγματη ασφάλεια (ενέχυρο, υποθήκη, βλ. π.κ. παράγρ. 3.11-3.13) ή στα πλαίσιά του εκδίδονται άυλες ομολογίες, τότε οι ομολογιούχοι οργανώνονται σε ομάδα. Αν οι ομολογιούχοι οργανωθούν σε ομάδα τότε διορίζεται υποχρεωτικά από την Εκδότρια εκπρόσωπος των ομολογιούχων ο οποίος αφενός εκπροσωπεί δικαστικά και εξώδικα τους Ομολογιούχους και αφετέρου, ως πληρεξούσιος καταβολών εισπράττει ποσά που προορίζονται για εξόφληση των υποχρεώσεων από το ομολογιακό δάνειο. Επισημαίνεται ότι οι εμπράγματες ασφάλειες λαμβάνονται και, εφόσον απαιτηθεί, καταχωρούνται στο όνομα του εκπροσώπου των ομολογιούχων ο οποίος ενεργεί για τους ομολογιούχους δανειστές.

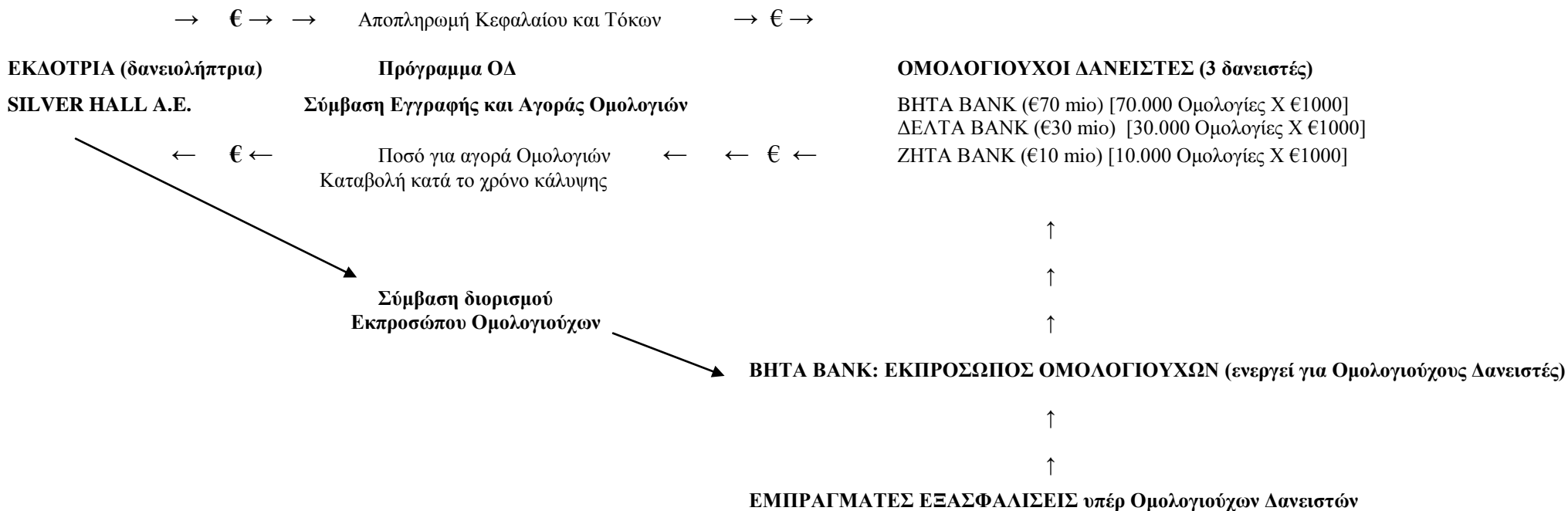
Περαιτέρω, οι βασικές συμβατικές σχέσεις σε ένα ομολογιακό δάνειο του ν. 3156/2003 είναι οι ακόλουθες:

- Σύμβαση Εκδότριας (Δανειολήπτριας) - Εκπροσώπου Ομολογιούχων: σύμβαση με την οποία η Εκδότρια διορίζει τον Εκπρόσωπο των Ομολογιούχων και όπου περιγράφονται τα καθήκοντα του Εκπροσώπου των Ομολογιούχων.
- Σύμβαση Εκδότριας (Δανειολήπτριας) - Εγγεγραμμένων Επενδυτών (υποψήφιων Ομολογιούχων Δανειστών): σύμβαση μεταξύ της Εκδότριας και των επενδυτών-υποψήφιων δανειστών όπου καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις υπό τους οποίους οι επενδυτές εγγράφονται και "αγοράζουν" τις ομολογίες (Σύμβαση Εγγραφής και Αγοράς Ομολογιών, Σύμβαση Αναδοχής [Bonds Subscription and Purchase Agreement]). Αφού οι επενδυτές καταβάλλουν στην Εκδότρια το συμφωνημένο ποσό, "αγοράζουν" τις Ομολογίες που έχει εκδώσει η Εκδότρια (εκδίδεται το Ομολογιακό Δάνειο) και καθίστανται Ομολογιούχοι Δανειστές.
- Σύμβασης Εκδότριας - Ομολογιούχων Δανειστών (Πρόγραμμα Ομολογιακού Δανείου): περιέχει τους όρους του Ομολογιακού Δανείου, όπως π.χ., υπολογισμό τόκου, καταβολή τόκου, αποπληρωμή κεφαλαίου, υποχρεωτική προπληρωμή, δυνατότητα προπληρωμής κ.ά. Το Πρόγραμμα δεσμεύει τους Ομολογιούχους μετά την αγορά των Ομολογιών.

ΣΧΗΜΑ 1: ΚΟΙΝΟ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΔΑΝΕΙΟ ΓΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΝΕΓΕΡΣΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ²

Διοργανώτρια τράπεζα, Εκπρόσωπος ομολογιούχων, Πληρεξούσιος πληρωμών: BHTA BANK

Λογαριασμός ΟΔ (τηρείται στην BHTA BANK)

Προσωπική εγγύηση των X και Ψ για την κάλυψη των απαιτήσεων των Ομολ. Δανειστών κατά της SILVER HALL AE από το Ομολ. Δάν.

- * Υποθήκη στο ακίνητο που βρίσκεται το εμπορικό κέντρο και το οποίο ανήκει στην Εκδότρια (οικόπεδο και κτίσματα).
- * Ενέχυρο επί απαιτήσεων της Εκδότριας για μισθώματα από συμβάσεις μίσθωσης για χώρους του εμπορικού κέντρου.
- * Ενέχυρο επί πιθανόν απαιτήσεων της Εκδότριας από ασφαλιστήρια με τα οποία ασφαλίζει το εμπορικό κέντρο (π.χ. πυρός).
- * Ενέχυρο επί απαιτήσεων της Εκδότριας από συμβάσεις για την κατασκευή του εμπορικού κέντρου.
- * Ενέχυρο επί του τραπεζικού λογαριασμού (των τραπεζικών λογαριασμών) της Εκδότριας όπου εισπράττονται τα μισθώματα.
- * Ενέχυρο επί των μετοχών που κατέχουν οι X (50%) και Ψ (50%) στην SILVER HALL A.E.

² Φλάμπουρας, Σημειώσεις για το μάθημα "Ιδιόμορφες Συμβάσεις" (ΠΜΣ Δίκαιο & Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, ΓΤΔ, Πάντειο Πανεπιστήμιο), 2008-2009.

ΣΧΗΜΑ 2: ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΔΑΝΕΙΟ ΓΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΝΕΓΕΡΣΗΣ ΑΝΕΜΟΓΕΝΝΗΤΡΙΩΝ³

Διοργανώτρια τράπεζα, Εκπρόσωπος Ομολογιούχων, Πληρεξούσιος πληρωμών: ΒΗΤΑ BANK

Λογαριασμός ΟΔ (τηρείται στη ΒΗΤΑ BANK)

→ € → → Αποπληρωμή Κεφαλαίου και Τόκων → € →

ΕΚΔΟΤΡΙΑ (δανειολήπτρια)

Πρόγραμμα ΟΔ

ΟΜΟΛΟΓΙΟΥΧΟΙ ΔΑΝΕΙΣΤΕΣ (3 δανειστές)

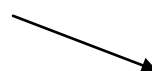
ANEMOS A.E.

Σύμβαση Εγγραφής και Αγοράς Ομολογιών

ΒΗΤΑ BANK (€70 mio) [70.000 Ομολογίες X €1000]
ΔΕΛΤΑ BANK (€30 mio) [30.000 Ομολογίες X €1000]
ΖΗΤΑ BANK (€10 mio) [10.000 Ομολογίες X €1000]

← € ← Ποσό για αγορά Ομολογιών
Καταβολή κατά το χρόνο κάλυψης ← € ←

Σύμβαση διορισμού
Εκπροσώπου Ομολογιούχων

ΒΗΤΑ BANK: ΕΚΠΡΟΣΩΠΙΟΣ ΟΜΟΛΟΓΙΟΥΧΩΝ (ενεργεί για Ομολογιούχους Δανειστές)

Δήμος Κορφοβουνίου: παραχωρεί χώρο για την ανέγερση του αιολικού πάρκου

ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ (υπέρ Ομολογιούχων δανειστών)

- * Ενέχυρο επί απαιτήσεων της Εκδότριας από κατασκευαστικές συμβάσεις για εγκατάσταση ανεμογεννητριών /διαμόρφωση πάρκου
- * Ενέχυρο επί απαιτήσεων της Εκδότριας από εγγυητικές επιστολές που δίδονται από κατασκευαστές
- * Ενέχυρο επί απαιτήσεων της Εκδότριας από συμβάσεις για αγορά ανεμογεννητριών
- * Ενέχυρο χωρίς παράδοση επί των ανεμογεννητριών που θα εγκατασταθούν στο αιολικό πάρκο και θα ανήκουν στην Εκδότρια
- * Ενέχυρο επί απαιτήσεων της Εκδότριας από συμβάσεις από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στη Δ.Ε.Η.
- * Ενέχυρο επί τραπεζικών λογαριασμών της Εκδότριας όπου καταβάλλονται εισπράξεις από πώληση ενέργειας
- * Ενέχυρο από τους μετόχους της Εκδότριας επί των μετοχών τους στην Εκδότρια
- * Εταιρική εγγύηση από μετόχους της Εκδότριας υπέρ των Ομολογιούχων.

³ Φλάμπουρας, Σημειώσεις για το μάθημα "Ιδιόμορφες Συμβάσεις" (ΠΜΣ Δίκαιο & Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, ΓΤΔ, Πάντειο Πανεπιστήμιο), 2008-2009.

3.8 Σύμβαση ανοίγματος πίστωσης

3.8.1 Έννοια - λειτουργία - λήξη

Στη σύμβαση ανοίγματος πίστωσης:

- Η τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση να παρέχει άμεση ή έμμεση πίστωση στον πελάτη μετά από αίτημά του (σε ορισμένες περιπτώσεις το αίτημα του πελάτη πρέπει να ασκηθεί εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος).
- Ο πελάτης ως αντάλλαγμα για την παροχή της πίστωσης καταβάλλει στην τράπεζα προμήθεια ετοιμότητας ή αδράνειας.
- Η πίστωση δεν μπορεί να υπερβαίνει ορισμένο ποσοτικό όριο (πιστωτικό ή πιστοδοτικό όριο).

"Η σύμβαση ανοίγματος πίστωσης λήγει με την πάροδο του χρόνου για τον οποίο συμφωνήθηκε. Σε αρκετές περιπτώσεις μπορεί να μην έχει καθοριστεί χρόνος λήξης της σύμβασης ή να προβλέπεται ότι η σύμβαση ανοίγματος πίστωσης μπορεί να καταγγελθεί οποτεδήποτε από την τράπεζα". Επειδή, ωστόσο, η διακοπή της χρηματοδότησης μπορεί να έχει καταστρεπτικές συνέπειες για τη χρηματοδοτούμενη επιχείρηση, "η τράπεζα οφείλει να ασκεί το δικαίωμα καταγγελίας όχι καταχρηστικά, αλλά λαμβάνοντας υπόψη τα εύλογα συμφέροντα του πελάτη και ενδεχομένως να του παρέχει προθεσμία".

3.8.2 Σύμβαση ανοίγματος πίστωσης εξυπηρετούμενη με αλληλόχρεο λογαριασμό

Στη σύμβαση πίστωσης "μπορεί να προβλέπεται ότι ο πελάτης, μετά την πρώτη χορήγηση πίστωσης, θα μπορεί να λαμβάνει νέες πιστοδοτήσεις (ανακυκλούμενη πίστωση). Στην περίπτωση αυτή συνάπτεται συμφωνία αλληλόχρεου λογαριασμού για να εξυπηρετεί τη σύμβαση ανοίγματος πίστωσης" (βλ. π.π. παράγρ. III.6). Όταν ο αλληλόχρεος λογαριασμός εξυπηρετεί σύμβαση ανοίγματος ανακυκλούμενης πίστωσης: (i) η τράπεζα χορηγεί τμηματικά την πίστωση που έχει συμφωνηθεί και (ii) ο πελάτης επιστρέφει τμηματικά τα οφειλόμενα ποσά (κατά τα λοιπά ο αλληλόχρεος λογαριασμός λειτουργεί με βάση τις αρχές που αναφέρθηκαν ανωτέρω στην παράγρ. III.1).

Παράδειγμα: Η Omikron Bank καταρτίζει την 1.1.2015 με τον επιχειρηματία Π σύμβαση ανοίγματος πίστωσης μέχρι του ποσού των €100.000 και συμφωνείται ότι η ανωτέρω σύμβαση θα εξυπηρετείται από αλληλόχρεο λογαριασμό όπου θα υπάγονται-καταχωρούνται οι εκατέρωθεν απαιτήσεις και καταβολές (αποστολές) που θα προκύπτουν από την όλη συναλλαγή. Ο Π αναλαμβάνει να καταβάλει ως προμήθεια ποσό €200 ανά τρίμηνο (με έναρξη την 31.3.2015) για όσο καιρό η σύμβαση ανοίγματος θα παραμένει σε ισχύ. Ο Π θα μπορεί με γραπτό του αίτημα να ζητά από την Omikron Bank χορήγηση πιστώσεων είτε εφάπαξ είτε διαδοχικά, αρκεί το οφειλόμενο ποσό να μην υπερβαίνει το ποσό των €100.000. Συμφωνείται ότι ο αλληλόχρεος λογαριασμός θα κλείνει περιοδικά ανά τρίμηνο (αρχής γενομένης από 31.3.2015) και οριστικά μετά από ένα χρόνο (31.12.2015). Περαιτέρω, συμφωνείται ότι αν η Omikron Bank χορηγήσει πίστωση στον Π, ο τόκος θα λογίζεται και θα είναι πληρωτέος ανά τρίμηνο (31/3, 30/6, 30/9, 31/12) και θα υπολογίζεται σε ετήσια βάση, με βάση έτος 360 ημερών, ως ποσοστό 5% επί του οφειλόμενου ποσού της σχετικής χορήγησης.

Η συνεργασία λειτουργήσει κανονικά για ένα έτος και οι εκατέρωθεν χρεώσεις και πιστώσεις φαίνονται στον κατωτέρω πίνακα:

Ημερομηνία	Χορήγηση πίστωσης στον Π	Καταβολή κεφαλαίου από τον Π	Καταβολή τόκων από τον Π	Καταβολή προμήθειας από τον Π	Κλείσιμο λογαριασμού
1.1.2015 - Άνοιγμα πίστωσης					
7.1.2015	Χορήγηση στον Π €10.000 (Πίστωση I)				
31.3.2015			Καταβολή τόκων 7.1.2015-31.3.2015 για €10.000	Καταβολή προμήθειας	Περιοδικό κλείσιμο Προσωρινό κατάλοιπο: Ποσό €10.000 (κεφάλαιο από την Πίστωση I) που αποτελεί κονδύλιο που μεταφέρεται στην επόμενη περίοδο. Το κατάλοιπο αυτό είναι αυτοδικαίως τοκοφόρο.
1.5.2015	Χορήγηση στον Π €30.000 (Πίστωση II)				
30.6.2015			Καταβολή τόκων 1.4.2015-30.4.2015 για κεφάλαιο €10.000 Καταβολή τόκων 1.5.2015-30.6.2015 για €40.000	Καταβολή προμήθειας	Περιοδικό κλείσιμο: Προσωρινό κατάλοιπο: Ποσό €10.000 (κεφάλαιο από Πίστωση I) + €30.000 (κεφάλαιο από Πίστωση II) που αποτελεί κονδύλιο που μεταφέρεται στην επόμενη περίοδο Το ανωτέρω κατάλοιπο είναι

					αυτοδικαίως τοκοφόρο.
31.8.2015		Καταβολή €20.000 από τον Π			
30.9.2015			Καταβολή τόκων 1.7.2015- 31.8.2015 για κεφάλαιο €40.000. Καταβολή τόκων 1.9.2015- 30.9.2015 για κεφάλαιο €20.000.	Καταβολή προμήθειας	Περιοδικό κλείσιμο Προσωρινό κατάλοιπο: Ποσό €20.000 που αποτελεί κονδύλιο που μεταφέρεται στην επόμενη περίοδο Το ανωτέρω κατάλοιπο είναι αυτοδικαίως τοκοφόρο.
5.10.2015	Χορήγηση στον Π €60.000 (Πίστωση ΙΙΙ)				
31.10.2015		Καταβολή €30.000 από τον Π			
31.12.2015			Καταβολή τόκων 1.10.2015- 4.10.2015 για ποσό €20.000 . Καταβολή τόκων 5.10.2015- 31.10.2015 για ποσό €80.000 Καταβολή τόκων 1.11.2015- 31.12.2015 για ποσό €50.000	Καταβολή προμήθειας	Οριστικό κλείσιμο Γίνεται απαιτητό κεφάλαιο €50.000

3.9 Καταναλωτική πίστη

3.9.1 Συμβάσεις καταναλωτικής πίστης

Ειδικό νομοθετικό καθεστώς ρυθμίζει τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης. Πρόκειται για την Κοινή Υπουργική Απόφαση Ζ1-699/23.6.2010 ("ΚΥΑ") που ενσωμάτωσε στο ελληνικό δίκαιο την Οδηγία 2008/48/ΕΚ για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης. Τούτο γιατί στην καταναλωτική πίστη εμφανίζεται ιδιαίτερα αυξημένη η ανάγκη προστασίας του δανειολήπτη. Η ΚΥΑ εφαρμόζεται σε συμβάσεις καταναλωτικής πίστης. Ως "καταναλωτής" για τους σκοπούς της ΚΥΑ θεωρείται "κάθε φυσικό πρόσωπο, το οποίο, με τις δικαιπραξίες που καλύπτει η ΚΥΑ, επιδιώκει σκοπούς που δεν σχετίζονται με την εμπορική, επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητά του" (άρθρο 3(α) ΚΥΑ). Η ΚΥΑ δεν εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, σε πιστώσεις μικρότερες από €200 και μεγαλύτερες από €75.000, σε πιστώσεις με εμπράγματη ασφάλεια σε ακίνητο (υποθήκη) ή σε στεγαστικά δάνεια (άρθρο 2 § 2(α), (β) και (γ) ΚΥΑ).

Η ΚΥΑ, μεταξύ άλλων:

- Θεσπίζει ένα ελάχιστο και τυποποιημένο περιεχόμενο που πρέπει να έχει κάθε διαφήμιση για την πρόωθηση πιστωτικών υπηρεσιών (άρθρο 4 ΚΥΑ).
- Θεσπίζει ένα ελάχιστο και τυποποιημένο περιεχόμενο για τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχει η τράπεζα στον καταναλωτή πριν τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης (π.χ. πρέπει να περιλαμβάνει το Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Ποσοστό Επιβάρυνσης, ΣΕΠΠΕ, το οποίο συμπεριλαμβάνει κάθε τόκο, προμήθεια, φόρο και κάθε άλλη επιβάρυνση για τη χρήση της πίστωσης που καλείται να καταβάλει ο καταναλωτής μαζί με αντιπροσωπευτικό παράδειγμα, προειδοποίηση για τις συνέπειες της παράλειψης καταβολής πληρωμών) (άρθρο 5 ΚΥΑ).
- Προβλέπει ότι η τράπεζα πριν τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης, οφείλει να ερευνησει και αξιολογήσει την πιστοληπτική ικανότητα και φερεγγυότητα του καταναλωτή, βάσει επαρκών στοιχείων που λαμβάνονται κατά περίπτωση από τον καταναλωτή (άρθρο 8 ΚΥΑ).
- Θεσπίζει το ελάχιστο περιεχόμενο που πρέπει να περιλαμβάνει μια σύμβαση καταναλωτικής πίστης (άρθρο 10 ΚΥΑ).
- Προβλέπει ότι ο καταναλωτής μπορεί να υπαναχωρήσει (δηλ. να αποδεσμευτεί) από τη σύμβαση πίστωσης μέσα σε προθεσμία 14 ημερών από την υπογραφή της ή αφότου παρέλαβε αντίγραφο, χωρίς να αναφέρει τους λόγους της υπαναχώρησης (άρθρο 14 ΚΥΑ).
- Προβλέπει ότι ο καταναλωτής μπορεί ανά πάσα στιγμή να εκπληρώσει το σύνολο ή μέρος των υποχρεώσεων του που απορρέουν από τη σύμβαση πίστωσης και, στις περιπτώσεις αυτές, δικαιούται μείωση του συνολικού κόστους της πίστωσης που συνίσταται στους τόκους και τις επιβαρύνσεις για το εναπομένον διάστημα της σύμβασης (προβλέπεται όμως και το δικαίωμα της τράπεζας για εντός συγκεκριμένων ορίων αποζημίωση από την πρόωρη εξόφληση, εφόσον είχε συμφωνηθεί σταθερό επιτόκιο) (άρθρο 16 ΚΥΑ).

3.9.2 Οδηγία 2014/17/ΕΕ για τα ενυπόθηκα δάνεια

Πρόσφατα υιοθετήθηκε η Οδηγία 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4^{ης} Φεβρουαρίου 2014 "σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση των οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010" (εφεξής η "**Οδηγία 2014/17/ΕΕ**").

Η Οδηγία [2014/17/ΕΕ](#), η οποία στοχεύει στη δημιουργία ενιαίας αγοράς ενυπόθηκης πίστης, θα ισχύει σε ολόκληρη την ΕΕ για όλα τα δάνεια που χορηγούνται σε καταναλωτές με σκοπό την αγορά κατοικίας καθώς και για όλα τα δάνεια που χορηγούνται σε καταναλωτές και εξασφαλίζονται με υποθήκη ή άλλη παρόμοια εγγύηση.

Ο γενικός στόχος της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ είναι να διασφαλίσει την υπεύθυνη λειτουργία των αγορών ενυπόθηκης πίστης, ενισχύοντας, με τον τρόπο αυτό, την προστασία των καταναλωτών και συμβάλλοντας στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να μεταφέρουν την Οδηγία 2014/17/ΕΕ στο εθνικό τους δίκαιο εντός διετίας.

Με τους νέους κανόνες που περιλαμβάνονται στην Οδηγία 2014/17/ΕΕ θα αντιμετωπιστούν προβλήματα όπως οι ανεύθυνες πρακτικές χορήγησης και λήψης δανείων, η παραπλανητική διαφήμιση και εμπορική προώθηση και η ανεπαρκής παροχή πληροφοριών πριν από τη σύναψη συμβάσεων.

Η Οδηγία 2014/17/ΕΕ θεσπίζει:

- όρους για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου επαγγελματισμού των πιστωτικών φορέων και των μεσιτών πιστώσεων
- αρχές για την εμπορική προώθηση και διαφήμιση
- υποχρεώσεις για την παροχή πληροφοριών πριν από τη σύναψη συμβάσεων
- απαιτήσεις για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τους μεσίτες πιστώσεων
- απαιτήσεις για την παροχή πληροφοριών σχετικά με το χρεωστικό επιτόκιο
- απαιτήσεις για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή
- υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών από τον καταναλωτή.

Τέλος, το κείμενο της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ ορίζει ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές όσον αφορά τους μεσίτες πιστώσεων και περιλαμβάνει διατάξεις που επιτρέπουν την κατάλληλη ρύθμιση και εποπτεία των μη πιστωτικών ιδρυμάτων.

3.10 Προσωπική εξασφάλιση τράπεζας: η εγγύηση

Συχνά προς εξασφάλιση της τράπεζας για τις απαιτήσεις της από παροχή πίστωσης παρέχεται εγγύηση. Η εγγύηση είναι σύμβαση μεταξύ του δανειστή μιας υφιστάμενης σύμβασης (ενοχής) (π.χ. τράπεζας ως δανειστή από σύμβαση δανείου) και ενός τρίτου (ο οποίος καλείται *Εγγυητής*), με την οποία ο τρίτος (εγγυητής) αναλαμβάνει απέναντι στον δανειστή (δηλ. στην τράπεζα) την ευθύνη ότι θα καταβάλει την οφειλή που οφείλεται στον δανειστή από τον οφειλέτη της σύμβασης (π.χ. τον δανειολήπτη). Αν δηλαδή δεν καταβάλει ο οφειλέτης (π.χ. ο δανειολήπτης) το οφειλόμενο ποσό, τότε καταβάλει ο τρίτος (ο εγγυητής). Η οφειλή, την ευθύνη για την καταβολή της οποίας αναλαμβάνει ο εγγυητής, ονομάζεται *Κύρια Οφειλή* (π.χ. σύμβαση δανείου). Ο οφειλέτης της κύριας οφειλής ονομάζεται *Πρωτοφειλέτης*.

Τα στοιχεία της Σύμβασης Εγγύησης είναι τα εξής: (1) Ύπαρξη Κύριας Οφειλής και (2) Ανάλυση υποχρέωσης από τον Εγγυητή για την εκπλήρωση της Κύριας Οφειλής.

Η Σύμβαση Εγγύησης έχει παρεπόμενο χαρακτήρα: Η γένεση, το περιεχόμενο και η τύχη της ενοχής από την Εγγύηση εξαρτάται από την Κύρια Οφειλή. Η Σύμβαση Εγγύησης είναι μονομερώς τυπική (δηλαδή η δήλωση βούλησης του Εγγυητή πρέπει να γίνει με έγγραφο, αλλιώς η εγγύηση είναι άκυρη (*Συστατικός Τύπος*)) (ΑΚ 849). Η ευθύνη του εγγυητή ενεργοποιείται αν ο πρωτοφειλέτης δεν

εκπληρώσει την οφειλή του προς την τράπεζα. Ωστόσο, ο εγγυητής έχει δικαίωμα να αρνηθεί την καταβολή της κύριας οφειλής, ωστόσο το ΠΙ επιχειρήσει αναγκαστική εκτέλεση εναντίον του πρωτοφειλέτη και αυτή αποβεί άκαρπη (*ένσταση δίζησης*, άρθρ. 862 ΑΚ). Κατά κανόνα, οι τράπεζες απαιτούν από τον εγγυητή να παραιτηθεί όλων των προνομίων που προβλέπει ο Αστικός Κώδικας (συμπεριλαμβανομένης της ένστασης δίζησης) με αποτέλεσμα ο εγγυητής να ευθύνεται ως *αυτοφειλέτης*.

Περαιτέρω, στα δάνεια προς επιχειρήσεις συχνά εγγυητής μπορεί να είναι ο ίδιος ο φορέας της επιχείρησης (π.χ. κύριος μέτοχος ή όλοι οι μέτοχοι). Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο παροχής πίστωσης προς ανώνυμη εταιρία μέλος ευρύτερου ομίλου εταιριών, συχνά παρέχεται προς εξασφάλιση εταιρική εγγύηση από άλλη ανώνυμη εταιρία μέλος του ίδιου ομίλου. Στις περιπτώσεις αυτές η ΑΕ στην οποία χορηγείται η πίστωση και η ΑΕ που παρέχει την εγγύηση τελούν υπό κοινό έλεγχο (π.χ. έχουν κοινό απώτερο ελέγχοντα μέτοχο) και για να είναι έγκυρη η παροχή της εγγύησης το άρθρ. 23α του κ.ν. 2190/1920 απαιτεί την πλήρωση αυστηρότερων προϋποθέσεων (π.χ. άδεια της ΓΣ των μετόχων της εγγυήτριας ΑΕ και δημοσίευση της σχετικής απόφασης στο οικείο ΦΕΚ).

3.11 Εμπράγματα εξασφάλιση τράπεζας (για χορήγηση πίστωσης): ενέχυρο με παράδοση (σε κινητό πράγμα ή απαίτηση)

Για την εξασφάλιση της τράπεζας για τις απαιτήσεις της από την παροχή πίστωσης μπορεί να παρασχεθεί Ενέχυρο.

Το Ενέχυρο επιβαρύνει την κυριότητα Κινητού Πράγματος. Το ενέχυρο μπορεί να συσταθεί και σε απαίτηση.

Το Ενέχυρο αποτελεί δικαίωμα Εμπράγματος Ασφάλειας που αποσκοπεί στην εξασφάλιση Απαίτησης με την προνομιακή ικανοποίηση του Δανειστή από το Πράγμα. Η προνομιακή ικανοποίηση επιδιώκεται με την αναγκαστική εκποίηση του Πράγματος σε δημόσιο πλειστηριασμό και τη διανομή του πλειστηρηιάσματος (από το οποίο πρώτα θα ικανοποιηθεί ο δικαιούχος του Ενεχύρου και κατόπιν οι λοιποί δανειστές που δεν έχουν προγενέστερο ενέχυρο επί του πράγματος).

Αυτός ο οποίος είναι ο κύριος του κινητού πράγματος επί του οποίου θα συσταθεί το Ενέχυρο ονομάζεται **Ενεχυραστής**. Αυτός υπέρ του οποίου συνιστάται το Ενέχυρο ονομάζεται **Ενεχυρούχος Δανειστής**.

Ο Ενεχυραστής μπορεί να είναι:

- (α) συγχρόνως και ο Οφειλέτης της εξασφαλιζόμενης Απαίτησης ή
- (β) πρόσωπο άλλο (διάφορο) από τον Οφειλέτη της εξασφαλιζόμενης Απαίτησης.

Για τη σύσταση του Ενεχύρου απαιτείται να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις (βλ. ΑΚ 1211):

- (α) Συμφωνία Ενεχυραστή και Ενεχυρούχου Δανειστή για τη σύσταση του Ενεχύρου, η οποία θα πρέπει να γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με έγγραφο βέβαιης χρονολογίας.
- (β) Παράδοση του Κινητού Πράγματος (επί του οποίου συνιστάται το Ενέχυρο) από τον Ενεχυραστή στον Ενεχυρούχο Δανειστή.

3.12 Εμπράγματη εξασφάλιση τράπεζας (για χορήγηση πίστωσης): ενέχυρο χωρίς παράδοση, κυμαινόμενη ασφάλεια (σε κινητό πράγμα ή απαίτηση)

- Ο ν. 2844/2000 προβλέπει για τη σύσταση ενεχύρου σε κινητά πράγματα χωρίς να απαιτείται η παράδοση του κινητού πράγματος στον ενεχυρούχο δανειστή (δηλαδή σε αυτόν υπέρ του οποίου παραχωρείται το ενέχυρο). Δηλαδή, σε αντίθεση με τους κανόνες για την ενεχύρωση κινητών (βλ. π.π. παράγρ. 3.11), το κινητό πράγμα παραμένει στην κατοχή του ενεχυραστή (δηλαδή αυτού που παραχωρεί το ενέχυρο) (**ενέχυρο χωρίς παράδοση**). Το πρακτικό αποτέλεσμα είναι ότι ο ενεχυραστής δεν είναι υποχρεωμένος, για να μπορέσει να χρηματοδοτηθεί, να αποξενωθεί από τα κινητά πράγματα που ενεχυράζει (π.χ. μηχανήματα ή συσκευές παραγωγής). Στο ενέχυρο χωρίς παράδοση του ν. 2844/2000, ο ενεχυραστής καλείται "ασφαλειοδότης" και ο ενεχυρούχος δανειστής "ασφαλειολήπτης".

- Ο ν. 2844/2000 προβλέπει, μεταξύ άλλων, για τη σύσταση ασφάλειας σε ομάδα κινητών πραγμάτων (συνήθως εμπορεύματα) με μεταβαλλόμενη σύνθεση που εκάστοτε βρίσκονται σε συγκεκριμένο χώρο χωρίς να απαιτείται η παράδοσή τους στον αγοραστή (**κυμαινόμενη ασφάλεια, floating charge**).

Στην κυμαινόμενη ασφάλεια ο ασφαλειοδότης διατηρεί την εξουσία διάθεσης των ενεχυρασμένων κινητών πραγμάτων (δηλαδή μπορεί να τα πωλεί), έχοντας όμως την υποχρέωση να αντικαθιστά τα διατιθέμενα αντικείμενα, σε εύλογο χρόνο, με άλλα αντικείμενα ανάλογης αξίας. Εάν όμως ο ασφαλειολήπτης επιληφθεί της ασφάλειας σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης κυμαινόμενης ασφάλειας, η κυμαινόμενη ασφάλεια "σταθεροποιείται" και ο ασφαλειοδότης χάνει την εξουσία διάθεσης των ενεχυρασμένων κινητών πραγμάτων. Το πρακτικό αποτέλεσμα είναι ότι, μέχρις ότου επιληφθεί ο ασφαλειολήπτης, ο ασφαλειοδότης συνεχίζει την οικονομική του δραστηριότητα έχοντας τη δυνατότητα να πωλεί τα εμπορεύματά του. Στην κυμαινόμενη ασφάλεια του ν. 2844/2000, ο ενεχυραστής καλείται "ασφαλειοδότης" και ο ενεχυρούχος δανειστής "ασφαλειολήπτης".

Στο ενέχυρο χωρίς παράδοση και στην κυμαινόμενη ασφάλεια του ν. 2844/2000:

- ο δανειστής και ο οφειλέτης πρέπει να είναι επιχειρήσεις ή επαγγελματίες
- η ασφάλεια πρέπει να παρέχεται για τις ανάγκες της επιχείρησης ή του επαγγέλματος του οφειλέτη
- η ασφάλεια μπορεί να αφορά κάθε είδους κινητά (εξαιρούνται χρήματα, αξιόγραφα, αντικείμενα οικοσκευής, αεροσκάφη, πλοία και πλωτά ναυπηγήματα).

Για τη σύσταση του ενέχυρου χωρίς παράδοση και της κυμαινόμενης ασφάλειας απαιτείται:

- σύμβαση μεταξύ ασφαλειοδότη και ασφαλειολήπτη
- καταχώριση περιλήψης της σύμβασης στο αρμόδιο ενεχυροφυλακείο (δηλ. το ενεχυροφυλακείο του τόπου όπου βρίσκεται η έδρα του ενεχυραστή).

3.12A Ενέχυρο σε απαίτηση

➤ **Ενέχυρο σε απαίτηση**

- Ενέχυρο μπορεί να συσταθεί και σε απαίτηση (π.χ. από τραπεζικό λογαριασμό, ασφαλιστήριο συμβόλαιο, κατασκευαστική σύμβαση, σύμβαση μίσθωσης ακινήτου κλπ.). Στην περίπτωση αυτή η προνομιακή ικανοποίηση του ενεχυρούχου δανειστή επιδιώκεται με την είσπραξη της ενεχυραζόμενης απαίτησης και τον καταλογισμό του εισπραχθέντος ποσού για την αποπληρωμή των ανεξόφλητων ποσών υπό την ασφαλιζόμενη απαίτηση.
- Το ενέχυρο σε απαίτηση συνιστάται είτε κατά τις διατάξεις του ΑΚ είτε του ν.δ. 17.7./13.8.1923. Πρακτικά απαιτείται: (i) σύμβαση ενεχυραστή και ενεχυρούχου δανειστή ("συμβολαιογραφικό έγγραφο", "ιδιωτικό έγγραφο βέβαιης χρονολογίας") και (ii) επίδοση αντιγράφου της σύμβασης στον οφειλέτη της ενεχυραζόμενης απαίτησης (αναγγελία), η οποία συνήθως γίνεται με δικαστικό επιμελητή για την απόκτηση βέβαιης χρονολογίας.
- Και ο Ν. 2844/2000 προβλέπει για την ενεχύραση επιχειρηματικών απαιτήσεων. Για τη σύσταση ενέχυρου στην περίπτωση αυτή απαιτείται: (i) σύμβαση μεταξύ ενεχυραστή ("**ασφαλειοδότη**") και ενεχυρούχου δανειστή ("**ασφαλειολήπτη**") και (ii) καταχώριση περιλήψης της σύμβασης στα οικεία δημόσια βιβλία του αρμόδιου ενεχυροφυλακείου (δηλαδή του τόπου όπου βρίσκεται η έδρα του ασφαλειοδότη).

3.13 Εμπράγματα εξασφάλιση τράπεζας (για χορήγηση πίστωσης): υποθήκη (σε ακίνητο)

Συχνά προς εξασφάλιση της τράπεζας για τις απαιτήσεις της από τη χορήγηση πίστωσης παρέχεται υποθήκη σε ακίνητο. Υποθήκη είναι το Εμπράγματο Δικαίωμα που συνίσταται πάνω σε ξένο ακίνητο για την εξασφάλιση απαίτησης με την προνομιακή ικανοποίηση του Δανειστή από το ακίνητο. Η προνομιακή ικανοποίηση επιδιώκεται με την αναγκαστική εκποίηση του ακινήτου σε δημόσιο πλειστηριασμό και τη διανομή του πλειστηριάσματος (από το οποίο πρώτα θα ικανοποιηθεί ο δικαιούχος της υποθήκης και κατόπιν οι λοιποί δανειστές που δεν έχουν προγενέστερη υποθήκη επί του ακινήτου)

Όποιος είναι ο κύριος του Ακινήτου επί του οποίου θα συσταθεί η Υποθήκη ονομάζεται **Ενυπόθηκος Οφειλέτης**. Αυτός υπέρ του οποίου συνιστάται η Υποθήκη ονομάζεται **Ενυπόθηκος Δανειστής**.

Ο Ενυπόθηκος Οφειλέτης μπορεί να είναι: (i) συγχρόνως και ο Οφειλέτης της εξασφαλιζόμενης Απαίτησης ή (ii) πρόσωπο άλλο (διάφορο) από τον Οφειλέτη της εξασφαλιζόμενης Απαίτησης.

Προϋποθέσεις για την εγγραφή Υποθήκης είναι (ΑΚ 1260 επ.):

- (α) **Τίτλος** (δηλαδή δικαίωμα) για την εγγραφή της Υποθήκης. Η Υποθήκη μπορεί ειδικότερα να εγγραφεί:
- (i) με **Τίτλο από Ιδιωτική Βούληση** (π.χ. μονομερής συμβολαιογραφική δήλωση του κυρίου του Ακινήτου ή σύμβαση μεταξύ του Ενυπόθηκου Οφειλέτου και του Ενυπόθηκου Δανειστή),
 - (ii) με **Δικαστική Απόφαση** ή
 - (iii) με **Τίτλο από το Νόμο**.
- (β) **Εγγραφή** της Υποθήκης **στο βιβλίο Υποθηκών** του αρμόδιου Υποθηκοφυλακείου ή Κτηματολογίου (δηλαδή στο Υποθηκοφυλακείο-Κτηματολόγιο της περιφέρειας του Ακινήτου).

3.13Α Προσημείωση υποθήκης

Η **προσημείωση υποθήκης** αποτελεί ένα είδος "προσωρινής" υποθήκης που μπορεί να τραπεί σε "οριστική", οπότε από το χρονικό σημείο της τροπής καθίσταται "κανονική υποθήκη".

Για τη σύσταση προσημείωσης υποθήκης απαιτείται:

- Δικαστική απόφαση ή διαταγή πληρωμής ως ακολούθως:
 - Απόφαση ασφαλιστικών μέτρων που εκδίδεται από το Ειρηνοδικείο μετά από αίτηση του ΠΙ και διατάσσει την εγγραφή προσημείωσης υποθήκης για την ασφαλιζόμενη απαίτηση (π.χ. σύμβαση δανείου), η οποία αποτελεί τίτλο για την εγγραφή προσημείωσης υποθήκης επί του ακινήτου που περιγράφεται στην απόφαση (άρθρ. 706 ΚΠολΔ) ή
 - Διαταγή πληρωμής που εκδίδεται από το αρμόδιο δικαστήριο μετά από αίτημα του ΠΙ, η οποία αποτελεί τίτλο για εγγραφή προσημείωσης υποθήκης σε οποιοδήποτε ακίνητο του οφειλέτη (άρθρ. 724 § 1 ΚΠολΔ).
- Εγγραφή στα βιβλία υποθηκών του υποθηκοφυλακείου της περιφέρειας του ακινήτου (ή στα κτηματολογικά φύλλα αν η περιοχή που βρίσκεται το ακίνητο έχει κτηματογραφηθεί).

Η προσημείωση υποθήκης από την εγγραφή της αποτελεί **υποθήκη υπό διπλή αναβλητική αίτηση**. Ειδικότερα, **για τα τραπεί η προσημείωση υποθήκης σε υποθήκη απαιτείται:**

- **τελεσίδικη δικαστική απόφαση** μετά από σχετική αγωγή του ΠΙ κατά του οφειλέτη, η οποία επιδικάζει την ασφαλιζόμενη με την προσημείωση απαίτηση
- **σημείωση στο βιβλίο υποθηκών** (ή στα κτηματολογικά φύλλα αν η περιοχή που βρίσκεται το ακίνητο έχει κτηματογραφηθεί) ότι η εγγραφείσα προσημείωση τρέπεται σε υποθήκη, η οποία πρέπει να γίνει μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 90 ημερών από την τελεσιδικία της απόφασης που επιδικάζει την απαίτηση στο ΠΙ (άρθρ. 1277 και 1323 περ. 2 ΑΚ).

Αν η προσημείωση τραπεζι εντέλει σε υποθήκη, θεωρείται ότι υπάρχει αναδρομικά από την ημερομηνία εγγραφής της προσημείωσης στο υποθηκοφυλακείο (ή το κτηματολόγιο) και όχι από την ημέρα της τροπής της σε υποθήκη, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό ότι το ΠΙ υπέρ του οποίου έχει εγγραφεί η προσημείωση, προηγείται έναντι πιστωτών που έλαβαν εμπράγματη ασφάλεια επί του ίδιου ακινήτου μετά την ημερομηνία εγγραφής της προσημείωσης.

3.14 Τιτλοποίηση απαιτήσεων από δάνεια (securitization)

Σκοπός της τιτλοποίησης είναι να μετατρέπει ορισμένα παραδοσιακά μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία, όπως είναι τα δάνεια, σε διαπραγματεύσιμους τίτλους, μετατοπίζοντάς τους από τον ισολογισμό σε μια εταιρία ειδικού σκοπού. Δηλαδή, με άλλα λόγια, με την τιτλοποίηση μια επιχείρηση μετατρέπει μελλοντική και προβλέψιμη ροή πληρωμών που θα προκύψει από υπάρχουσες μη ληξιπρόθεσμες ή μελλοντικές επιχειρηματικές απαιτήσεις (π.χ. μια τράπεζα από το χαρτοφυλάκιο δανείων της) σε άμεση ρευστότητα, μέσω έκδοσης τίτλων που διατίθενται στο κοινό (μη ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις μετατρέπονται σε διαθέσιμα κεφάλαια).

Τα βασικά χαρακτηριστικά-βήματα μιας τιτλοποίησης που διαρθρώνεται και διέπεται από το ν. 3156/2003 (Ομολογιακά δάνεια - Τιτλοποίηση απαιτήσεων) είναι τα ακόλουθα:

- Έμπορος με κατοικία ή έδρα Ελλάδα (ή με κατοικία ή έδρα στην αλλοδαπή, εφόσον έχει εγκατάσταση στην Ελλάδα) (*Μεταβιβάζουσα*) είναι δικαιούχος υφιστάμενων ή μελλοντικών απαιτήσεων κατά τρίτων (*Απαιτήσεις*) (π.χ. τράπεζα είναι δικαιούχος απαιτήσεων από δάνεια).
- Η Μεταβιβάζουσα αδυνατεί ή δυσκολεύεται να εισπράξει τις Απαιτήσεις.
- Η Μεταβιβάζουσα συστήνει εταιρία ειδικού σκοπού (ΕΕΣ, Special Purpose Vehicle, SPV) και στη συνέχεια πωλεί και μεταβιβάζει τις Απαιτήσεις στην ΕΕΣ. Η ΕΕΣ καταβάλλει τίμημα για την αγορά των Απαιτήσεων το οποίο συχνά είναι μικρότερο από την αξία των Απαιτήσεων [*overcollateralisation*]. Επομένως, η Μεταβιβάζουσα αποξενώνεται από τις Απαιτήσεις τις οποίες αποκτά η ΕΕΣ και στη θέση των Απαιτήσεων λαμβάνει χρηματικό ποσό.
- Η ΕΕΣ εκδίδει Ομολογίες και τις διαθέτει με ιδιωτική τοποθέτηση. Οι επενδυτές καταβάλουν στην ΕΕΣ ποσό για την κάλυψη των Ομολογιών και αποκτούν τις Ομολογίες (οπότε γίνονται Ομολογιούχοι). Το ποσό που οι Ομολογιούχοι κατέβαλαν στην ΕΕΣ για να καλύψουν τις Ομολογίες συνιστά το τίμημα που η ΕΕΣ καταβάλλει στη Μεταβιβάζουσα για την αγορά των Απαιτήσεων (βλ. προηγούμενο στάδιο).
- Η ΕΕΣ αναθέτει την διαχείριση και είσπραξη των Απαιτήσεων σε διαχειριστή (συνήθως τον ίδιο τον Μεταβιβάζοντα) (*Διαχειριστής ή Servicer*).
- Ο Διαχειριστής εισπράττει τα ποσά που καταβάλλουν οι οφειλέτες των Απαιτήσεων και τα ποσά αυτά κατατίθεται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό ο οποίος τηρείται για λογαριασμό των Ομολογιούχων. Το πιστωτικό υπόλοιπο του παραπάνω λογαριασμού καταβάλλεται στους Ομολογιούχους προκειμένου να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις που οι τελευταίοι έχουν ως κάτοχοι των Ομολογιών (κεφάλαιο, τόκοι). Δηλαδή, οι Ομολογίες αποπληρώνονται από τη ροή πληρωμών που παράγουν οι Απαιτήσεις.

VI. ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FACTORING)

Στην Ελλάδα η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) ρυθμίζεται από το ν. 1905/1990 και την ΠΔ/ΤΕ 2622/21.12.2009.

Η σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring, πράξεις αναδόχου εισπράξεως απαιτήσεων) καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ:

- πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων (μπορεί να είναι πιστωτικό ίδρυμα ή ανώνυμη εταιρία πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων βλ. π.π. Μέρος Α', παράγρ. V.2.2) (**Πράκτορας** ή **Factor**) και
- επιχείρησης που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών (μπορεί να είναι φυσικό πρόσωπο ή εμπορική εταιρία) (**Προμηθευτής**).

Με τη σύμβαση factoring μπορεί να επιδιώκονται τρεις σκοποί (είτε σωρευτικά είτε διαζευκτικά) ο Χρηματοδοτικός σκοπός, ο Διαχειριστικός σκοπός και ο Εξασφαλιστικός σκοπός.

- **Χρηματοδοτικός σκοπός**
 - Ο Προμηθευτής πωλεί αγαθά έναντι τιμήματος ή παρέχει υπηρεσίες έναντι αμοιβής και πιστώνει το τίμημα ή την αμοιβή. Ο Προμηθευτής χρειάζεται άμεσα τα πιστωμένα ποσά.
 - Ο Προμηθευτής μεταβιβάζει (εκχωρεί) στον Factor τις υφιστάμενες ή μέλλουσες απαιτήσεις του κατά των τρίτων για την αποπληρωμή του τιμήματος (από την πώληση των αγαθών) ή την καταβολή της αμοιβής (από την παροχή των υπηρεσιών)⁴.
 - Ο Factor καταβάλλει στον Προμηθευτή αμέσως το σύνολο ή μέρος της αξίας των απαιτήσεων που ο Προμηθευτής του μεταβίβασε, αφού πρώτα αφαιρέσει ένα ποσοστό που αντιστοιχεί στον προεξοφλητικό τόκο.
 - Ο Factor, δηλαδή, προεξοφλεί στον Προμηθευτή τις απαιτήσεις του τελευταίου κατά των πελατών του πριν αυτές καταστούν ληξιπρόθεσμες, εξασφαλίζοντας έτσι στον Προμηθευτή ρευστότητα και ευχέρεια οικονομικής κίνησης.
- **Διαχειριστικός σκοπός**
 - Ο Factor αναλαμβάνει τη λογιστική παρακολούθηση των χρηματικών απαιτήσεων, την όχληση των οφειλετών, την είσπραξη των απαιτήσεων, ενδεχομένως και τη δικαστική επιδίωξη της είσπραξης.
 - Δηλαδή αναλαμβάνει τη διαχείριση των απαιτήσεων και, άρα, ο Προμηθευτής απαλλάσσεται από την απασχόληση και τις δαπάνες που συνδέονται με αυτήν.
- **Εξασφαλιστικός σκοπός**
 - Συμφωνείται ότι ο Factor θα πιστώσει το λογαριασμό του Προμηθευτή με το ποσό κάθε απαίτησης, ακόμα και αν δεν μπορέσει να το εισπράξει από τον οφειλέτη. Δηλαδή, ο Factor αναλαμβάνει τον κίνδυνο να μην εισπραχθεί η απαίτηση (βλ. άρθρο 467 § 1 του Αστικού Κώδικα)⁵.
 - Επομένως, και αν ακόμα ο Factor δεν εισπράξει την απαίτηση λόγω αφερεγγυότητας του οφειλέτη (π.χ. αν ο οφειλέτης πτωχεύσει), δεν έχει οποιαδήποτε αξίωση κατά του Προμηθευτή.

Όταν με τη σύμβαση factoring εκπληρώνονται και οι τρεις παραπάνω σκοποί τότε μιλάμε για **γνήσιο factoring (factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής, factoring without recourse)**.

Όταν με τη σύμβαση factoring εκπληρώνεται ο χρηματοδοτικός και ο διαχειριστικός, αλλά όχι ο εξασφαλιστικός σκοπός τότε μιλάμε για **μη γνήσιο factoring (factoring με δικαίωμα αναγωγής, factoring with recourse)**. Στην περίπτωση αυτή, τον κίνδυνο αφερεγγυότητας του οφειλέτη (ότι δηλαδή δεν θα εισπραχθεί η απαίτηση) τον διατηρεί ο Προμηθευτής. Επομένως, ο Factor, αν δεν μπορέσει να εισπράξει την απαίτηση λόγω αφερεγγυότητας του οφειλέτη (π.χ. πτώχευση ή υπαγωγή σε ανάλογη διαδικασία), θα χρεώσει τον συμψηφιστικό λογαριασμό του προμηθευτή με αντίστοιχο ποσό.

⁴ Η μεταβίβαση των απαιτήσεων από τον Προμηθευτή στον Factor γίνεται με εκχώρηση (βλ. άρθρα 455 του Αστικού Κώδικα). Αυτό σημαίνει ότι για να ολοκληρωθεί η εκχώρηση (μεταβίβαση) των απαιτήσεων και να αναπτύξει ισχύ έναντι τρίτων απαιτείται να γίνει έγγραφη αναγγελία της εκχώρησης στους οφειλέτες των απαιτήσεων (βλ. άρθρο 460 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 2 §§ 1-3 ν. 1905/1990). Συχνά η αναγγελία γίνεται με αναγραφή στα προς εξόφληση παραστατικά (π.χ. τιμολόγια) ότι οι απαιτήσεις έχουν εκχωρηθεί στον Factor. Έτσι, οι οφειλέτες των απαιτήσεων γνωρίζουν στο εξής αφενός ότι οι απαιτήσεις έχουν μεταβιβαστεί (εκχωρηθεί) στον Factor και αφετέρου είναι υποχρεωμένοι να εξοφλήσουν τα πιστωμένα ποσά στον Factor (και όχι στον Προμηθευτή που εξέδωσε τα παραστατικά).

⁵ Τον κίνδυνο αυτόν τον αναλαμβάνει ο Factor υπό την προϋπόθεση ότι η απαίτηση είναι ελεύθερη από ενστάσεις, όπως λόγω ελαττώματος του πράγματος ή του έργου, συμψηφισμού κλπ. Έτσι, αν κάποιος οφειλέτης δεν καταβάλλει το πιστωμένο τίμημα, π.χ., λόγω ελαττώματος στο αγαθό, ο Factor δεν είναι υποχρεωμένος να πληρώσει στον Προμηθευτή το ποσό αυτό.

VII. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ (LEASING)

Στην Ελλάδα η χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) ρυθμίζεται από το ν. 1665/1986 και την ΠΔ/ΤΕ 2622/21.12.2009.

Η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ:

- πιστωτικού ιδρύματος ή ανώνυμης εταιρείας χρηματοδοτικών μισθώσεων (βλ. π.π. Μέρος Α', παράγραφος V.2.1) (**Εκμισθωτής**) και
- επιχείρησης ή επαγγελματία που ασχολείται κατ'επάγγελμα με την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών (μπορεί να είναι φυσικό πρόσωπο ή εμπορική εταιρία) (**Μισθωτής**).

Με τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (financial leasing), ο Εκμισθωτής:

- Παραχωρεί στο Μισθωτή για ορισμένο χρόνο έναντι μισθώματος τη χρήση:
 - ακινήτων (χώρους επαγγελματικής εγκατάστασης)
 - κινητών (επιχειρησιακό ή επαγγελματικό εξοπλισμό, όπως βιομηχανικά μηχανήματα, μηχανές γραφείου, μεταφορικά μέσα, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ιατρικά μηχανήματα κλπ.)⁶
 - ακινήτων και κινητών.
- Παρέχει στο Μισθωτή το δικαίωμα (option) είτε να αγοράσει το πράγμα μετά την πάροδο ορισμένου χρόνου είτε να ανανεώσει τη μίσθωση για ορισμένο χρόνο.

Η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης για κινητά καταρτίζεται με έγγραφο και καταχωρείται σε ειδικό δημόσιο βιβλίο στο πρωτοδικείο της έδρας ή κατοικίας του μισθωτή και στο Πρωτοδικείο Αθηνών. Η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης για ακίνητα καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, εγγράφεται στα βιβλία μεταγραφών της περιφέρειας του ακινήτου και καταχωρείται σε ειδικό δημόσιο βιβλίο στο Πρωτοδικείο Αθηνών⁷.

⁶ Στην έννοια των κινητών περιλαμβάνονται και τα αυτοκίνητα οχήματα καθώς και τα αεροσκάφη, ενώ ρητά εξαιρεί ο νόμος τα πλοία και τα πλωτά ναυπηγήματα.

⁷ Η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης για αεροσκάφη καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, εγγράφεται στα μητρώα αεροσκαφών και σε ειδικό δημόσιο βιβλίο στο Πρωτοδικείο Αθηνών.

Η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι πάντοτε ορισμένου χρόνου (τρία έτη για τα κινητά, πέντε έτη για τα αεροσκάφη και δέκα έτη για τα ακίνητα).

Παραλλαγή της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης αποτελεί η μεικτή χρηματοδοτική μίσθωση (**operating leasing**) όπου ο Εκμισθωτής μπορεί, πέραν των παραπάνω υποχρεώσεων, να αναλάβει, ως πρόσθετη υποχρέωση, την τεχνική συντήρηση, τις επιδιορθώσεις και την ασφάλιση του αγαθού.

Άλλα βασικά χαρακτηριστικά της σύμβασης operating leasing είναι τα ακόλουθα:

- Τα αγαθά τα αποκτά ο Εκμισθωτής με δικό του επιχειρηματικό κίνδυνο και με σκοπό να τα αποσβέσει και να κερδίσει από τη διαδοχική μίσθωσή τους σε περισσότερους.
- Χρησιμοποιείται κυρίως στις περιπτώσεις όπου ο μισθωτής επιθυμεί να καλύψει μια βραχεία (σύντομη) ανάγκη του για ορισμένα πάγια αγαθά.
- Ενδέχεται η διάρκεια της μίσθωσης να είναι τόσο μικρή ώστε το καταβαλλόμενο μίσθωμα να μην καλύπτει το κόστος κτήσης του πράγματος.

Άλλη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι η αντίστροφη χρηματοδοτική μίσθωση (**sale and-lease-back**) όπου τα βασικά χαρακτηριστικά είναι τα ακόλουθα:

- Η επιχείρηση ή ο επαγγελματίας που έχει ανάγκη ρευστότητας, πωλεί και μεταβιβάζει κατά κυριότητα μέρος ή το σύνολο του παραγωγικού του εξοπλισμού στον Εκμισθωτή.
- Ο Εκμισθωτής καταβάλλει στον Μισθωτή το τίμημα για την αγορά του παραγωγικού εξοπλισμού του Μισθωτή.
- Ο Εκμισθωτής παραχωρεί αντί μισθώματος στον Μισθωτή τη χρήση του παραγωγικού εξοπλισμού.
- Με την αντίστροφη χρηματοδοτική μίσθωση ρευστοποιείται επένδυση που έχει ήδη πραγματοποιηθεί, με σκοπό την αύξηση της ρευστότητας της επιχείρησης.

VIII. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

1. Γενικά

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται πράξεις διενέργειας πληρωμών και μεταφοράς κεφαλαίων για λογαριασμό πελατών ή άλλων τραπεζών, τις οποίες μπορούν να αναλάβουν πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα. Χαρακτηριστικά είδη συμβάσεων της κατηγορίας αυτή είναι η σύμβαση τραπεζικού εμβάσματος και η σύμβαση γύρου, ενώ πρόσφατα ο ν. 3862/2010 ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2007/64/ΕΚ για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά.

2. Σύμβαση τραπεζικού εμβάσματος

Η σύμβαση τραπεζικού εμβάσματος έχει τα ακόλουθα βασικά χαρακτηριστικά:

- Αποτελεί ιδιώνυμη σύμβαση μεταξύ τράπεζας και πελάτη με στοιχεία εντολής και σύμβασης έργου.
- Αφορά μια πράξη και συγκεκριμένα την καταβολή χρημάτων (μεμονωμένη εντολή πληρωμής).
- Η τράπεζα αναλαμβάνει έναντι του πελάτη της την υποχρέωση να καταβάλλει σε τρίτο πρόσωπο (δικαιούχο) συγκεκριμένο ποσό σε συγκεκριμένο τόπο.
- Οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στο αποτέλεσμα (εκτέλεση έργου), δηλαδή στο να περιέλθει στον τρίτο δικαιούχο το ποσό του εμβάσματος.
- Η σύμβαση εμβάσματος καταρτίζεται με την καταβολή του ποσού από τον πελάτη στην τράπεζα και ολοκληρώνεται με την εγγραφή του ποσού στον λογαριασμό του τρίτου δικαιούχου .
- Αν το τρίτο πρόσωπο (δικαιούχος) τηρεί λογαριασμό σε άλλη τράπεζα, η τράπεζα που πραγματοποιεί το έμβασμα χρησιμοποιεί την τράπεζα στην οποία τηρείται ο λογαριασμός για να καταστεί δυνατή η περιέλευση του εμβάσματος στον τρίτο δικαιούχο.
- Αν αυτό προκύπτει από τη συμφωνία μεταξύ πελάτη και τράπεζας, ο τρίτος δικαιούχος έχει το δικαίωμα να αξιώσει την παράδοση (εγγραφή) του ποσού του εμβάσματος απευθείας από την τράπεζα (βλ. άρθρα 361, 410, 411, 681 επ. του Αστικού Κώδικα).

3. Σύμβαση γύρου

Η σύμβαση γύρου έχει τα ακόλουθα βασικά χαρακτηριστικά:

- Αποτελεί το κατεξοχήν μέσον πληρωμής χωρίς καταβολή μετρητών (λογιστική μεταφορά χρημάτων).
- Αποτελεί ιδιώνυμη σύμβαση με στοιχεία σύμβασης παροχής υπηρεσιών και σύμβασης έργου. Υπερισχύουν τα στοιχεία της σύμβασης έργου, διότι αντικείμενο της σύμβασης δεν είναι η εργασία της τράπεζας, αλλά το αποτέλεσμα της εργασίας αυτής ως έργο, δηλαδή η πίστωση του λογαριασμού του δικαιούχου με το μεταφερόμενο ποσό.
- Η τράπεζα ανοίγει λογαριασμό για τον πελάτη της όπου οι κινήσεις δεν γίνονται με μετρητά, αλλά με λογιστικές εγγραφές και αναλαμβάνει με αμοιβή (προμήθεια) έναντι του τελευταίου την υποχρέωση:
 - να πιστώνει λογιστικά τον λογαριασμό του πελάτη της με πληρωμές που καταβάλλουν τρίτοι σε αυτόν και

- αν λάβει εντολή από τον πελάτη της, να χρεώνει λογιστικά τον λογαριασμό του για πληρωμές που καταβάλλει ο πελάτης προς τρίτους και να πιστώνει αντίστοιχα λογιστικά τον λογαριασμό των τρίτων⁸.
- Απαιτείται ο πελάτης να έχει συναλλακτικές σχέσεις με τρίτους (προς ή από τους οποίους γίνονται πληρωμές) και αυτοί είναι πελάτες της τράπεζας και, συνήθως, να τηρούν με την τράπεζα σχετικούς λογαριασμούς.
- Εξυπηρετείται συνήθως με αλληλόχρεο λογαριασμό (βλ. π.π. παράγρ. III.6).
- Πρόκειται για *σχέση διάρκειας*, βάσει της οποίας γίνονται οι επί μέρους πληρωμές (λογιστικές εγγραφές) ύστερα από εντολή του πελάτη προς την τράπεζα (σε αντίθεση με τη σύμβαση τραπεζικού εμβάσματος που αφορά μεμονωμένη εντολή πληρωμής) (βλ. π.π. παράγραφο 2).

4. Υπηρεσίες πληρωμών σύμφωνα με το ν. 3862/2010

Με το ν. 3862/2010 ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2007/64/EK για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά (Payment Services Directive).

Ο ν. 3862/2010 εφαρμόζεται στις υπηρεσίες πληρωμών:

- που παρέχονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 2 § 1 ν. 3862/2010)
- που πραγματοποιούνται σε ευρώ ή στο νόμισμα κράτους - μέλους που δεν μετέχει στη ζώνη του ευρώ (άρθρο 2 § 2 ν. 3862/2010).

Για τους σκοπούς του ν. 3862/2010 ως **υπηρεσίες πληρωμών** νοούνται οι ακόλουθες επιχειρηματικές δραστηριότητες:

- (i) Υπηρεσίες που επιτρέπουν τις τοποθετήσεις μετρητών σε λογαριασμό πληρωμών ή τις αναλήψεις μετρητών από λογαριασμό πληρωμών, καθώς και όλες οι δραστηριότητες που απαιτούνται για την τήρηση λογαριασμού πληρωμών.
- (ii) Εκτέλεση πράξεων πληρωμής, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς κεφαλαίων, σε λογαριασμό πληρωμών που έχει ανοίξει ο χρήστης στον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών του ή σε άλλο πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, όπως:
 - εκτέλεση εντολών άμεσης χρέωσης (συμπεριλαμβανομένης της εφάπαξ άμεσης χρέωσης)
 - εκτέλεση πράξεων πληρωμής με κάρτα πληρωμής ή ανάλογο μέσο
 - εκτέλεση μεταφορών πίστωσης, συμπεριλαμβανομένων των πάγιων εντολών.
- (iii) Εκτέλεση των υπό (ii) πράξεων πληρωμής στο πλαίσιο των οποίων τα χρηματικά ποσά καλύπτονται από πιστωτικό άνοιγμα για το χρήστη υπηρεσιών πληρωμών.
- (iv) Έκδοση ή/και απόκτηση μέσων πληρωμών.
- (v) Εμβάσματα.
- (vi) Εκτέλεση πράξεων πληρωμής όπου η συγκατάθεση του πληρωτή για να εκτελεσθεί μια πράξη πληρωμής δίδεται μέσω τηλεπικοινωνιακής, ψηφιακής ή πληροφορικής συσκευής (βλ. άρθρο 4 § 3 ν. 3862/2010).

Οι υπηρεσίες πληρωμών παρέχονται από συγκεκριμένους φορείς, συμπεριλαμβανομένων και των πιστωτικών ιδρυμάτων (βλ. π.π. Μέρος Α', παράγρ. V.2.5).

Ο ν. 3862/2010 ως "υπηρεσία εμβασμάτων" ορίζει την υπηρεσία πληρωμών κατά την οποία λαμβάνεται χρηματικό ποσό από πληρωτή, χωρίς να δημιουργείται λογαριασμός πληρωμής στο όνομα του πληρωτή ή του δικαιούχου, με μοναδικό σκοπό τη μεταφορά αντίστοιχου ποσού σε δικαιούχο ή σε άλλο πάροχο υπηρεσιών πληρωμών που ενεργεί για λογαριασμό του δικαιούχου (βλ. άρθρο 4 § 13 ν. 3862/2010). Περαιτέρω, ως "λογαριασμός πληρωμής" ορίζεται ο λογαριασμός που τηρείται στο όνομα ενός ή

⁸ Η αποστολή χρημάτων μπορεί να είναι ενδοτραπεζική ή διατραπεζική. Έτσι, αν ο τρίτος δικαιούχος είναι επίσης πελάτης της τράπεζας και τηρεί σε αυτήν λογαριασμό, τότε πιστώνεται λογιστικά απευθείας από την τράπεζα ο λογαριασμός του. Αν ο λογαριασμός του τρίτου δικαιούχου τηρείται σε άλλη τράπεζα, τότε η τελευταία μεσολαβεί προκειμένου να πιστωθεί ο λογαριασμός του δικαιούχου.

περισσότερων χρηστών υπηρεσιών πληρωμών και χρησιμοποιείται για την εκτέλεση πράξεων πληρωμών (βλ. άρθρο 4 § 14 ν. 3862/2010).

Περαιτέρω, ο ν. 3862/2010 δεν ορίζει τη σύμβαση γύρου, αλλά την έχει αντικαταστήσει από την έννοια της "άμεσης χρέωσης" και της "μεταφοράς πίστωσης". Ως "άμεση χρέωση" ορίζεται η υπηρεσία πληρωμής με την οποία χρεώνεται ο λογαριασμός του πληρωτή, όταν η πράξη πληρωμής κινείται από τον δικαιούχο βάσει της συναίνεσης του πληρωτή προς τον δικαιούχο, τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου ή τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών του ίδιου του πληρωτή (βλ. άρθρο 4 § 28 ν. 3862/2010). Περαιτέρω, ως "μεταφορά πίστώσεων" ορίζεται η εκτέλεση μεταφοράς κεφαλαίων από και σε λογαριασμό με πρωτοβουλία του πληρωτή.

Ο ν. 3862/2010 περιλαμβάνει λεπτομερείς διατάξεις αναφορικά:

- με τη διαφάνεια των όρων και τις απαιτήσεις ενημέρωσης που διέπουν τις υπηρεσίες πληρωμών (βλ. Τίτλο III, άρθρα 28-46 ν. 3862/2010).
- τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις σχετικά με την παροχή και τη χρήση υπηρεσιών πληρωμών (βλ. Τίτλο IV, άρθρα 48-79 ν. 3862/2010).

Επί παραδείγματι, οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών έχουν, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες υποχρεώσεις προκειμένου να υπάρχει διαφάνεια στη διενέργεια πληρωμών και μεταφορά κεφαλαίων:

- Να θέτουν στη διάθεση του χρήστη υπηρεσίας πληρωμών σε ευπρόσιτη μορφή συγκεκριμένες πληροφορίες, πριν ο χρήστης δεσμευθεί από σύμβαση ή προσφορά μεμονωμένης υπηρεσίας πληρωμής (π.χ. πληροφορίες ή μέσο ταυτοποίησης που πρέπει να παράσχει ο χρήστης υπηρεσιών πληρωμών για την εκτέλεση της εντολής πληρωμής, μέγιστη προθεσμία εκτέλεσης μέσα στην οποία πρέπει να παρασχεθεί η πράξη πληρωμών, επιβαρύνσεις και ανάλυση αυτών) (βλ. άρθρα 33 και 34 ν. 3862/2010).
- Να θέτουν στη διάθεση του χρήστη υπηρεσίας πληρωμών συγκεκριμένες πληροφορίες, αμέσως μετά την παραλαβή της εντολής πληρωμής (π.χ. στοιχεία που επιτρέπουν στον πληρωτή να ταυτοποιήσει την πράξη πληρωμής, ποσό της πράξης πληρωμής, ποσό επιβαρύνσεων και ανάλυση, ημερομηνία παραλαβής της εντολής πληρωμής) (βλ. άρθρο 35 ν. 3862/2010).
- Να θέτουν στη διάθεση του χρήστη υπηρεσίας πληρωμών συγκεκριμένες πληροφορίες, αμέσως μετά την εκτέλεση της εντολής πληρωμής (π.χ. στοιχεία που επιτρέπουν στον πληρωτή να ταυτοποιήσει την πράξη πληρωμής και, αν χρειάζεται, τον πληρωτή, ποσό της πράξης πληρωμής, ποσό επιβαρύνσεων και ανάλυση, ημερομηνία αξίας για την πίστωση) (βλ. άρθρο 36 ν. 3862/2010).

Περαιτέρω, ο ν. 3862/2010 προβλέπει λεπτομερειακές ρυθμίσεις αναφορικά, μεταξύ άλλων, με τις προθεσμίες εκτέλεσης της πράξης πληρωμής (βλ. άρθρα 63-69) καθώς και με την ελαττωματική διεκπεραίωση εντολών πληρωμής (βλ. άρθρα 70-73).

IX. ΕΚΔΟΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΛΛΩΝ ΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

1. Γενικά

Οι τραπεζικές δραστηριότητες που έχουν αντικείμενο την έκδοση και διαχείριση μέσων πληρωμής, διευκολύνουν τις πληρωμές χωρίς χρήμα.

2. Διεκπεραίωση πληρωμών με επιταγές

- "Με τη σύναψη σύμβασης επιταγής η τράπεζα παραδίδει στον πελάτη μπλοκ επιταγών και αναλαμβάνει απέναντί του την υποχρέωση να πληρώνει τις εμφανιζόμενες σ' αυτήν επιταγές, εφόσον ο λογαριασμός του που τηρείται στην εν λόγω τράπεζα έχει κάλυμμα.
- Σε περίπτωση ακάλυπτης επιταγής η επιταγή "σφραγίζεται" από την τράπεζα, η οποία ενημερώνει σχετικά την Τράπεζα Συστημάτων και Πληροφοριών ΑΕ (με τον διακριτικό τίτλο "Τειρεσίας ΑΕ"), που και αυτή, με τη σειρά της, προβαίνει σε ηλεκτρονική καταχώριση των στοιχείων αυτών.
- Η τράπεζα είναι υποχρεωμένη να ελέγξει τη γνησιότητα των εμφανιζόμενων σ' αυτήν επιταγών πριν τις εξαργυρώσει".

3. Πιστωτική κάρτα

"Πιστωτική κάρτα είναι η πλαστική κάρτα που εκδίδεται είτε από (συνήθως) τράπεζα είτε από άλλη επιχείρηση (ίδρυμα πληρωμών) και παρέχει στο νόμιμο κάτοχο της τη δυνατότητα να προμηθευθεί αγαθά ή υπηρεσίες από επιχείρηση συμβεβλημένη με τον εκδότη της κάρτας χωρίς άμεση πληρωμή του ανταλλάγματος κατά την κτήση του πράγματος ή των υπηρεσιών".

Στη σχέση που αφορά την πιστωτική κάρτα δημιουργούνται οι ακόλουθες τρεις σχέσεις:

- **Εκδότης κάρτας - κάτοχος:** "ο εκδότης της κάρτας αναλαμβάνει, έναντι πληρωμής σε αυτόν αμοιβής, να εξοφλεί τις από τον κάτοχο της κάρτας, εντός του συμφωνηθέντος ορίου χρηματικού ποσού, αναλαμβανόμενες υποχρεώσεις πληρωμής έναντι των συμβεβλημένων με τον εκδότη της κάρτας επιχειρήσεων, από τις οποίες ο κάτοχος της κάρτας αποκτά αγαθά ή υπηρεσίες (έμμισθη εντολή)".
- **Εκδότης κάρτας - συμβεβλημένη επιχείρηση:** σύμβαση-πλαίσιο προσχώρησης βάσει της οποίας η συμβεβλημένη επιχείρηση έχει αναλάβει έναντι του εκδότη της κάρτας την υποχρέωση να δέχεται τις πιστωτικές κάρτες των πελατών του εκδότη της κάρτας ως μέσο πληρωμής.
- **Κάτοχος κάρτας - συμβεβλημένη επιχείρηση:** "η σχέση μπορεί να είναι αγορά πράγματος, σύμβαση υπηρεσιών ή σύμβαση έργου".

Ο κάτοχος της κάρτας:

- είναι υποχρεωμένος αφενός να λαμβάνει κάθε εύλογο μέτρο για την ασφαλή φύλαξη της κάρτας και των εξατομικευμένων στοιχείων ασφάλειας που την συνοδεύουν και αφετέρου να ειδοποιεί αμελλητί τον εκδότη της κάρτας, μόλις υποπέσει στην αντίληψή του απώλεια, κλοπή ή υπεξαίρεση της κάρτας ή μη εγκεκριμένη χρήση της (βλ. άρθρο 53 ν. 3862/2010)
- ευθύνεται σχετικά με μη εγκεκριμένες πράξεις πληρωμής με την κάρτα μέχρι ανώτατου ποσού €150· ευθύνεται, ωστόσο, για όλες τις ζημιές που σχετίζονται με μη εγκεκριμένες πράξεις πληρωμών, εφόσον οι ζημιές αυτές οφείλονται στο γεγονός ότι ενήργησε με δόλο ή δεν εκπλήρωσε από πρόθεση ή βαριά αμέλεια μια ή περισσότερες από τις υποχρεώσεις του που περιγράφονται στην προηγούμενη παράγραφο (βλ. άρθρο 58 §§ 1-2 ν. 3862/2010).

Ο εκδότης της κάρτας είναι υποχρεωμένος:

- να μην αποκαλύπτει τα εξατομικευμένα στοιχεία ασφάλειας της κάρτας παρά μόνο στο χρήστη της κάρτας
- να μην αποστέλλει κάρτα που δεν έχει ζητηθεί, εκτός αν τη στέλνει προς αντικατάσταση κάρτας που κατέχει ήδη ο χρήστης
- να εξασφαλίζει ανά πάσα στιγμή στο χρήστη της κάρτας κατάλληλα μέσα για να προβαίνει ο τελευταίος σε γνωστοποίηση σε περίπτωση απώλειας, κλοπής, υπεξαίρεσης ή, γενικότερα, μη εγκεκριμένης χρήσης της κάρτας
- να αποτρέπει κάθε χρήση της κάρτας μόλις πραγματοποιηθεί γνωστοποίηση από τον χρήστη σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο (άρθρο 54 § 1 ν. 3862/2010).

X. ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

1. Γενικά

Τραπεζική δραστηριότητα αποτελεί η εκ μέρους των τραπεζών παραχώρηση εγγυήσεων και ανάληψη υποχρεώσεων υπέρ πελατών τους (τραπεζικές εγγυήσεις). Πρόκειται για έμμεση μορφή πίστωσης (η τράπεζα θέτει τη φερεγγυότητά της στη διάθεση του πελάτη της έναντι αμοιβής, βλ. και π.π. παράγρ. V.1). Χαρακτηριστικές περιπτώσεις τραπεζικών εγγυήσεων είναι η εγγυητική επιστολή και η τραπεζική ενέγγυα πίστωση.

2. Η εγγυητική επιστολή

Με την εγγυητική επιστολή το πιστωτικό ίδρυμα "υποστηρίζει" τον πελάτη του βελτιώνοντάς του το επίπεδο αξιοπιστίας και πιστοληπτικής ικανότητας, χωρίς να του χορηγεί κεφάλαια.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της εγγυητικής επιστολής (bank guarantee) είναι τα ακόλουθα:

- "Με την εγγυητική επιστολή η τράπεζα (**εκδότης της εγγυητικής**) κατόπιν εντολής του πελάτη της υπόσχεται εγγράφως στον δανειστή του πελάτη της (**λήπτης της εγγυητικής**), πως θα καταβάλλει σε αυτόν συγκεκριμένο ποσό.
- Η παραπάνω καταβολή θα γίνει από τη τράπεζα στον λήπτη είτε μόνο με την υποβολή σχετικού αιτήματος του λήπτη (**εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση**) είτε υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις (**εγγυητική επιστολή υπό όρους**).
- Δεν δικαιούται η τράπεζα να αναζητήσει και να προβάλλει ενστάσεις από την εσωτερική σχέση του πελάτη της με τον λήπτη" (δηλ. η τράπεζα δεν δικαιούται να επικαλεστεί, εκτός των άλλων, ούτε την ανυπαρξία ή ακυρότητα ή απόσβεση της κύριας οφειλής).
- Η εγγυητική επιστολή είναι σύμβαση εντολής (σχέση τράπεζας - πελάτη) και σύμβαση εγγύησης (σχέση τράπεζας - λήπτη).

3. Η τραπεζική ενέγγυα πίστωση

Τα βασικά χαρακτηριστικά της τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης (documentary letter of credit) είναι τα ακόλουθα:

- Έχει επικρατήσει ως το κατ' εξοχήν μέσο πληρωμής του τιμήματος πωλούμενων εμπορευμάτων (ιδίως στο πλαίσιο του διεθνούς εμπορίου).
- Πρόκειται για σύμβαση πλαίσιο.
- "Η τράπεζα του τόπου προορισμού των εμπορευμάτων (εκδότρια ή πιστώτρια τράπεζα) συμφωνεί με τον πελάτη της (οφειλέτη-αγοραστή) έναντι της συμφωνημένης αμοιβής που θα λάβει, να ανοίξει πίστωση υπέρ ορισμένου τρίτου προσώπου (δικαιούχου-πωλητή).
- Η τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει χρηματικό ποσό στον υπέρ ου η πίστωση, σε περίπτωση που αυτός προσκομίσει συγκεκριμένα εκ των προτέρων καθορισμένα φορτωτικά έγγραφα (συνήθως τιμολόγια, ασφαλιστήρια συμβόλαια και φορτωτικές)". Η υποχρέωση της τράπεζας από την ενέγγυα πίστωση για καταβολή του ποσού στον υπέρ ου η πίστωση, είναι αυτόνομη έναντι της σχέσης οφειλέτη-αγοραστή και δικαιούχου-πωλητή (σχέση αξίας) (αρχή της αυτονομίας).
- Κατόπιν, αφού καταβάλλει στον υπέρ ου η πίστωση δικαιούχο πωλητή το ποσό στο οποίο αφορά η ενέγγυα πίστωση, η τράπεζα εισπράττει από τον πελάτη της-αγοραστή το ποσό που καταβλήθηκε στον δικαιούχο-πωλητή και παραδίδει στον πελάτη της-αγοραστή τα φορτωτικά έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή της.
- Η τραπεζική ενέγγυα πίστωση μπορεί να είναι είτε ανακλητή είτε αμετάκλητη (irrevocable letter of credit).
- Συχνά η εκδότρια τράπεζα και ο οφειλέτης-αγοραστής συμφωνούν ότι η σύμβαση τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης θα διέπεται από τους Ομοιόμορφους Κανόνες και Συνήθειες επί πιστώσεων έναντι Φορτωτικών Εγγράφων του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου των Παρισίων (ICC Uniform Customs and Practice for Documentary Credits [UCP 600]).